

Ehdotus Petteri Orpon hallitukselle kaukojunaliikenteen käynnistämiseksi Helsinki-Raisio - välillä

Kaupunginhallitus 15.12.2025
1464/08.00.00/2025

Valmistelija: kaupunginjohtaja Eero Vainio, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

VR ehdotti vuonna 2022 Raisiolle Turkuun saapuvien kaukojunien jatkamista Raisioon ostojunaliikenteenä. Yhteys on Traficomien selvitysten mukaan kannattavin uusi kaukojunayhteys Suomessa.

Nykyisellään jokainen Turkuun saapuva juna seisoo tunnin Turussa ennen kuin jatkaa liikenteessä. Logomosta Raision Nuorikkalaan kulkee liikennöintikelpoiset raiteet, matka on noin 8 km ja kaikki Turkuun saapuvat junat ehtisivät liikennöidä odotusaikana Raisioon. Yhteys on täysin toteuttavissa nykyisellä kalustolla ja olemassa olevalla rautatiellä. Ainoastaan seisakepäättös ja liikenteen ostaja puuttuu. Konservatiivisten arvioiden mukaan kevennetyllä vuorovälillä (120 vuoroa/viikko) arvio käyttäjämäärästä Raisio-Turku -välillä liikkuu tasolla 65 000- 89 000 vuosittaista matkustajaa. Tämän ehdotuksen mukainen rahoitus mahdollistaa 120 vuoroa viikossa.

Raision ehdotus on MAL-sopimuksen mukainen

Turun kaupunkiseudun ja valtion välisessä MAL-sopimuksessa junaliikenteestä on muun muassa seuraava kirjaus (s.7, tavoite 13.):

"Valtio sitoutuu selvittämään mahdollisuutta hankkia VR:n IC-liikennettä välillä Turku-Raisio-Naantali. Selvitys tehdään seudun ja VR:n laatiman liikennesuunnitelman, kustannusarvion ja seudun alustavan maksusitoumuksen perusteella. Valtio tekee mahdollisesta liikennehankinnasta erillisen päätöksen. Lähijunaliikenteen käynnistämisessä edetään vaiheittain. Yhteisrahoitteisuus on lähtökohtana alueellisen junaliikenteen suunnittelussa, kehittämisessä ja toteuttamisessa. Valtio ja seudun kunnat luovat tietopohjan vuosien 2024 ja 2025 aikana seudun junaliikenteen palvelutarpeista ja näiden kustannuksista (palvelut, kalusto ja infra). Valtio tekee lähtökohtaiset linjaukset hankittavista palveluista sekä niihin liittyvistä infrainvestoinneista 2024-2025. Seudun kunnat sopivat lähijunaliikenteen kustannusjako-osuudet ennen valtion linjauksia palveluhankinnoista."

Välin Turku-Raisio liikennesuunnitelma on laadittu ja päätöksen liitteenä, kustannusarvio on laadittu ja päätöksen liitteenä, Turku on sitoutunut Turku-Raisio -yhteyden kustannuksiin 50 000 € summalla vuosittain 2028-2030 ja tällä päätöksellä Raisio sitoutuu 100 000 € summalla yhteisrahoitteisuuden periaatteeseen vuosittain 2028-2023. Valtion rooli sopimusosapuolena on tehdä erillinen päätös liikennehankinnasta, päättää millä summalla se osallistuu yhteisrahoitteisuuteen sekä ohjata Väylä tekemään investointipäätös Nuorikkalan seisakkeesta.

Seisake on suunniteltu ja kustannukset sovittu

Raisio ja Väylä ovat edistäneet aktiivisesti junaliikenteen käynnistymisen edellytyksiä suunnittelemalla Raisioon uuden junaseisakkeen ja seisakesuunnitelma on nyt valmis. Nuorikkalan seisakkeen rakentamisesta on sovittu Raision ja Väylän kesken siten, että seisakkeen rakentamiskustannus 4,1 miljoonaa euroa jaetaan valtion (2,35M€) ja

Raision (1,75M€) kesken. Lisäksi Raisio maksaa liityntäpysäköinnin rakentamisen (0,6M€). Raisiolla on valmius osallistua toteuttamiseen vuonna 2026 heti kun ostoliikenteestä on sovittu valtion kanssa. VR on valmis liikennöimään yhteyttä heti kun seisake on valmis ja liikenteellä maksaja.

Helsinki-Raisio yhteydellä on monipuoliset ja suhdannetta piristävät heijastevaikutukset

Junaliikenteen käynnistäminen toteuttaa Raision uutta kaupunkistrategiaa, helpottaa kaupunkiseudun sisäistä pendelöintiä ja pendelöintiä pääkaupunkiseudulle Turun seudun läntisistä kunnista, tukee E18 -hankkeen myötä uudistuvan Raision keskustan rakentumisen tavoitteita sekä Alhaisten alueen kehittämistä 2030-luvulla. Lisäksi Raision pilotti tuo tietoa junaliikenteen käyttäjämääristä, luo tietopohjaa mahdolliselle Naantalin radan investointipäätökselle sekä mahdollistaa VR:lle näkymän yhteyden markkinaehtoiseen liikennöintiin. Helsinki-Turku-Raisio kaukojunien jatkaminen aikanaan Naantaliin tukisi etenkin kesäaikaan merkittäväällä tavalla Varsinais-Suomen ja Naantalin matkailua.

Yhteydellä on seudullinen tuki ja rahoitusvalmius

Kuntien osallistumisesta kaukojunaliikenteen ostamiseen Turusta Raisioon on neuvoteltu Raision lähikuntien kesken. Turun kaupunginhallitus on päättänyt osallistua yhteyden rahoittamiseen enintään 50 000 eurolla vuodessa 2028-2030. Lisäksi Masku, Mynämäki, Nousiainen, Naantali ja Rusko ovat olleet mukana keskusteluissa ja tulevat tekemään päätökset liikenteen rahoitukseen osallistumisesta. Näiden kuntien rahoituksella laajennettaisi vuorotarjontaa.

Suora Helsinki-Raisio -yhteys tulee mahdollistaa myös 2030 -luvulla

Vuodesta 2031 alkaen kaukojunaliikenteen markkinaehtoisesti liikennöityjen yhteyksien "häntien" jatkaminen ostopalveluliikenteenä ei olisi hallitusohjelman nykytulkinnan mukaan enää mahdollista. Raisio-Turku -välille ei ole kuitenkaan odotettavissa markkinaehtoista liikennettä ainakaan ilman tätä pilottia eikä erillisen kaluston käyttäminen erilliseen ostopalveluliikenteeseen yksin Raisio-Turku välille ole tarkoituksenmukaista.

Ostopalveluliikenteen kaluston mekaaninen eriyttäminen kaukojunaliikenteen kalustosta synnyttäisi erityisesti Raision kaltaisten jatkoyhteyksien kohdalla merkittäviä liikenteen epäjatkuvuuskohtia jotka monin paikoin myös estävät jopa nykyisin tapahtuvaa markkinaehtoisen ja ostopalveluliikenteen yhdistelmänä toimivaa junaliikennettä.

Halvin, helpoin ja pendelöinnin kannalta paras tapa Raisio-Turku-Helsinki -junayhteyden järjestämiseksi myös 2030-luvulla on Helsinki-Turku -junien jatkaminen Raisioon myös vuoden 2030 jälkeen. Raisio esittää Petteri Orpon hallitukselle, että se mahdollistaa Helsinki-Turku kaukojunien jatkamisen MAL-sopimuksen mukaisesti ostopalveluliikenteenä Raisio-Turku -välillä myös 2030-luvulla sekä lisää Raisio-Turku -välin vuoden 2030 jälkeiseen valtion kaukojunaliikenteen ostopalveluliikenteeseen kuten se on tehnyt Rauman, Hangon ja Tornio-Haaparanta yhteyksien osalta.

Turun kaupunkiseudun ja valtion välinen MAL-sopimuksessa (s.7.) määritetään kaupunkiseudun kehityspolkua seuraavasti: *"Tehokkaasti toimivien joukkoliikennekäytävien vahvistamiseksi asumista, työpaikkoja ja palveluja ohjataan joukkoliikennevyöhykkeille. Joukkoliikennejärjestelmää*

kehitetään monipuolisemmaksi matkustajan näkökulma vahvasti huomioiden. Joukkoliikenteen kulkutapaosuutta pyritään kasvattamaan koko seudulla parantamalla joukkoliikenteen palvelutasoa ja kilpailukykyä henkilöautoliikenteeseen verrattuna. Seudun ja valtion tavoitteena on edistää pitkäjänteisesti liikenteen digitalisaatiota ja kestävien matkaketjujen kehittymistä seudulla.”

Tällä päätöksellä Raisio sitoutuu osaltaan edellä ja edellä aiemmin kuvattuihin MAL-sopimuksen kirjauksiin junaliikenteen kehittämisen osalta sekä ehdottaa Petteri Orpon hallitukselle, että se täyttää oman osansa MAL-sopimuksesta.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Eero Vainio

Päätösehdotus

1. Raision kaupunginhallitus ehdottaa Petteri Orpon hallitukselle Raisio-Turku – välille kaukojunaliikennepilotin käyttöönottoa vuosille 2028-2030 siten, että liikenne hankitaan ostopalveluliikenteenä ja nettokustannukset jaetaan MAL-sopimukseen kirjatun yhteisrahoitteisuuden periaatetta noudattaen valtion ja Raision sekä Raision lähikuntien kesken. Raisio ehdottaa Petteri Orpon hallitukselle, että se päättää valtion osallistumisesta liikenteen hankintaan 250 000€ eurolla vuosittain. Turku osallistuu uuden yhteyden kustannuksiin päätöksensä mukaan enintään 50 000 eurolla ja Raisio tällä päätöksellä enintään 100 000 eurolla. Lisäksi muiden kuntien tullessa mukaan ostetaan lisävuoroja.
2. Raisio ehdottaa Petteri Orpon hallitukselle edellä kuvatun junaliikenteen ostopäätöksen tekemistä mahdollisimman nopeasti, esimerkiksi täydentävän talousarvion osana, jotta seisakkeen rakentaminen ja liikenteen valmistelu saadaan käyntiin.
3. Raision kaupunginhallitus ehdottaa Väylävirastolle Raision uuden aseman eli Nuorikkalan seisakkeen investointipäätöksen tekemistä aiemmin sovitulla kustannusjaolla heti kun maan hallitus on päättänyt ostoliikenteen käynnistämisestä.
4. Raision kaupunginhallitus ehdottaa Petteri Orpon hallitukselle, että se mahdollistaa vuoden 2030 jälkeenkin Turkuun saapuvan markkinaehtoisen kaukojunaliikenteen hyödyntämisen ostopalveluliikenteenä Raisio-Turku-välillä Helsinki-Turku -yhteyden jatkona mikäli välille ei ole syntynyt markkinaehtoista liikennettä.
5. Lisäksi Raisio ehdottaa Petteri Orpon hallitukselle, että se sisällyttää "Helsinki-Turku" -kaukojunayhteyden jatkovälin "Raisio-Turku" vuoden 2030 jälkeiseen valtion ostopalveluliikenteeseen kuten se on tuoreeltaan tehnyt Rauman, Hangon ja Tornio-Haaparanta yhteyksien osalta.
6. Raision kaupunginhallitus ehdottaa Naantalille, Maskulle, Mynämäelle, Ruskolle ja Nousiaisille Raisio-Turku – (Helsinki) -yhteyspilottiin osallistumista vuosiksi 2028-2030. Mukaan lähtevien kuntien rahoituksella laajennetaan vuorotarjontaa.

Päätös